

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 138.

V Ljubljani, v torek 18. junija 1889.

Letnik XVII.

K poljskemu vprašanju.

Ker je znana napitnica ruskega carja črnogorskemu knezu vzdignila toliko prahu in vzbudila strah, da v kratkem poteče deba evropskemu miru, že ugibljejo politični proroki, kedaj in kako se je ohladilo debelo prijateljstvo med Rusijo in Nemčijo. Temen oblak vidijo na vzhodnjem obzorju, ki se vzdiguje in raste. Živo srebro političnega barometra pada, namreč vrednostni papirji na borzah, in časniki pišejo grozovite članke o prihodnji vojski. Tako trdijo, da ste v Rusiji dve stranki, ena nepotrpežljivo pričakuje vojske, druga revolucije. Car mora včasih vojni stranki privoščiti bojaželjno besedo, kakor v napitnici črnogorskemu knezu. O pripravah in načrtih te vojne stranke kronisti niso edini. Pogumnejši trdijo, da se bodo kozaki ulili čez nemško mejo, drugi pa mislijo, da je treba na Balkanu izzvati Avstrijo, Srbe pridobiti na rusko stran, da Avstrija zasede Srbijo, potem Rusija zasede Bolgarijo. V Rumuniji je na krmilu Rusiji prijazno ministerstvo, v Srbiji je zopet našel zavetje Mihael, in „edini prijatelj“ v Črnigori, vse to utegne napraviti vihar. Bomo videli, kaj bodo uganili modrijani.

V tej politični razburjenosti pa stopa zopet poljsko vprašanje na površje. Rusiji in Nemčiji so Poljaki trda kost, katere ni mogoče streti. Bismarck hiti z vsemi sredstvi ponemčevati Poljake pod prusko „pickelhaubo“, ker ob času vojske utegnejo se Poljaki spomniti svoje preteklosti in biti nevarni. Zato pa Bismarck ovira vsako sporazumljenje Poljakov z Rusi. Ko je krakovski „Czas“ objavil negotovo vest o mogočem kronanju ruskega carja v Varšavi, skušali so nemški časniki to namero preprečiti. „Krenzzeitung“ je Poljakom obljubila veselo prihodnost, ako ne sprejmo od Rusije Danaidnih darov. Ta članek kaže, da Nemci le neslogo sejejo med Slovani; glasi se:

„Pred sto leti je samostojna poljska država zginila z zemljevida. Vstaje Poljakov v letih 1830

in 1863 so začasno spravile poljsko vprašanje na dnevni red, četrtsotletje pa je zopet vse tiho in mrtvo. In vendar še dremlje pod pepelom poljsko vprašanje, ker je želja po samostojni Poljski politični program nekaj milijonov ljudi. Ob ugodnem času se bode zopet oglasilo to vprašanje, ker mu ne manjka zastopnikov; ko tega več ne bode, bode rešeno poljsko vprašanje. Govoriti hočemo akademično, ali je mogoče obnovenje Poljske in pod katerimi pogoji. To vprašanje se nam tembolj vsiljuje, ker nekaj časa tudi rusko časopisje piše o tem predmetu in celo razširja govorico, da se bo car dal kronati za kralja poljskega. Ako bomo v teku razgovora prišli do rezultata, ki Rusom ni všeč, ne bodo se mogli pritožiti, ker Poljakom vedno zatrjujejo, da je v naročju matuške Rusije njihov najvarnejši prostor, in „Nemec“ je „skupen sovražnik“. Najprvo moramo trditi, da je obnovenje Poljske nemogoče po poti revolucije. Zgodovina in sedanji politični položaj potrujeta to tako jasno, da politično omikanim ljudem ni treba dalje o tem govoriti. Jasno pa je, da upanje poljskega obnovenja takoj raste, ako pride do vojske med Rusijo in srednje-evropskima cesarstvom. Ako zmaga Rusija, Avstriji ne more družega vzeti kakor Galicijo, ker Češkega in Moravskega Rusija ne more pridržati, da bi zagvozdo zabila v Nemčijo. Ker Rusija tudi nemški državi ne more družega odtrgati, kakor nekaj poljskih okrajev ob meji, združili bi se sicer avstrijski in pruski Poljaki z „ločenimi brati“, toda — pod ruskim korobačem.

Bolje bi bilo za Poljake, ko bi Rusija bila tepena od Avstrije, Nemčije ali od obeh. Kaj bi bil naš plen? Baltiške pokrajine? Težko, ker bi jih ne mogli dolgo obdržati. Kongresnega Poljskega bi si tudi posebno ne želeli, nasproti pa bi Avstrija nobene ruske pokrajine tako ne potrebovala, kakor Poljsko. Kako bi bilo, ko bi Avstrija dobila kongresno Poljsko? In kaj bi rekla k temu Nemčija?

Avstrija bi vprašanje hitro in dobro rešila. Zjedinjeni Poljska in Galicija ste „kraljestvo poljsko“.

Cesar avstrijski ali nadvojvoda bil bi kralj poljski in poljski narod bil bi mu zvest in udan. Morda bi bila trojna razdelitev države avstrijske boljše od dvojne. „Tres faciunt collegium“ pravi pregovor; nejedinstvo med dvema je hujša kakor med tremi. V teku govora bomo še prišli na to točko in govorili, ali bi Prusija mogla biti zadovoljna s to rešitvijo „poljskega vprašanja“.

To vprašanje moremo potrditi. Privlačna sila poljskega kraljestva bi ne imela vpliva na naše pruske Poljake, ko bi samostojna Poljska bila pod habsburškim vladarjem. Država „Avstrija-Ogerska-Poljska“ bi ne mogla misliti na to, da bi nam odtrgala kaj zemlje, razširila se do Vzhodnjega morja ali stopila na noge z narodnostnim načelom proti pruski Poljski, to bi bilo nemogoče z ozirom na 8 milijonov Nemcev v Avstriji. S kratka: Avstrija bi tako malo zahtevala Poznanjsko, kakor mi Solnograd in Dunaj. V Rusiji vedno trdijo, da bi mi radi videli, da ima Rusija kongresno Poljsko. Prosta Poljska bi nam lahko bila neprijeten sosed, ali Poljska pod avstrijsko vladno bi bila za nas zid proti Rusiji. Ko bi jo Avstrija dobila, gotovo bi Nemčija ne potegnila meča, da bi jo Rusiji ohranila.

Avstrijski državi je že vse jedno, ali je eden narod več ali manj, ali se eden ali drugi pomnoži. Že sedaj se prepirajo tam Madjari, Hrvatje in Slovenci, tukaj Nemci, Čehi in Poljaki. Ne škodilo bi, ko bi se Poljaki ojačili. Nevarnost za Avstrijo je v tem, ako jeden narod drugi zatira, ne pa v tem, če se prepirajo. Nasprotno: čimbolj se prepirajo, tem manjša je nevarnost za posamezne rodove, da bi jih drugi zatrli. Zabraniti pa se ne more, da v takem boji ima sedaj ta, sedaj oni škodo.

Ako nam kdo ugovarja, da naše besede nimajo dejanske vrednosti, moramo odgovoriti, da imajo toliko vrednosti, kakor enake razprave ruskih časnikov. Njim nasproti le rečemo, da ima vsaka stvar dva konca, in da se poljski kresilni kamen more prej užgati ob ruski, kakor ob „tevtonski“ gobi. So krogi katoliško-cerkveni in poljski —, ki resno go-

LISTEK.

Car Pavel in njegov častnik.

Kakor v vseh velikih mestih, takó je tudi sredi minelega stoletja v Peterburgu veljala redarstvena postava, da se po cestah ne sme hitro voziti. Car Pavel je ta ukaz dal z nova proglasiti, ker so bili ravno nekaj dni poprej povozili nekatere osebe. Nekega dne popoldne se je peljal vladar v lahkem vozu čez Izakov trg. Od daleč je zagledal častnika, ki je sam vozaril, hitro drdrati čez trg. Nevolja je prevzela carja; zaukazal je kočijažu, naj dohiti častnika.

Ko pa je slednji za seboj zapazil carja, hotel se mu je izogniti ter je zavil proti modremu mostu. Car mu je sledil. Zavil je na desno v Maski-perpektivo, car za njim. Sedaj še-le je zapazil častnik, da je zoper njega namerjeno. Nič dobrega sluteč in prav za prav ne vadoč, s čim je zbudil carjevo pozornost, skušal mu je po možnosti uiti ter je pogljal svojega brzega kozakškega konjiča v dir.

Čim hitreje je vozil, tem urneje mu je sledil car; bil je le še trideset korakov za njim. Neizrek-ljiva groza je prevzela častnika.

Če ga dohiti car, zgubljen je!

Sedaj se gre za srečo, življenje! Toda na svojega konjiča se je smel zanašati; dirjal je po dolgi cesti kakor bi bil zdijval.

Ljudje in vozovi so se ogibali na desno in levo. Lahka kolesa so se sukala ter kresala iskre iz cestnega tlaka kakor vihar; toda carjev voz je tik za njim. Zasedlovani častnik je zaupil ter prvi pot udaril konjiča.

Sedaj pa je poletel konj z vozem kakor po zraku. V nekaterih minutah se je zgubil iz carjeve bližine.

Počasi se je peljal častnik skozi mestna vrata proti Strebni.

Ko je car videl, da ne more dohiteti ubežnika, ukazal je slabe volje voz obrniti, prišedši pa do straže je velel hobnati generalni marš ter strogo zabičal, da morajo vsakega častnika, ki ne bo prišel na zbirališče svojega polka, odvesti v zapor in ga drugi dan ob 10. uri dopoldne pripeljati pred-nj.

Pri vseh polkih prestolnice je manjkalo sedemindvajset častnikov. Bili so ob času bobnanja k orožju zunaj mesta; zgrabili so jih, ko so prišli skozi vrata, drugi dan pa carju v zimski palači predstavili. Naš ubežnik je stal med njimi.

Car je stopil v dvorano. Pogled njegov je bil

teman, in celó najpogumnejšemu je moralo upasti srce, ko je gledal v oko temu velemogočnemu vladarju v tem trenutku tišine.

Car je korakal počasi ob vrsti častnikov. Pogledal je vsakega molče v obraz, toda našel ni onega, katerega je iskal. Sedaj je priklopela nevolja njegova do vrhunca, stopil je pred poklicane častnike ter rekel odurnim glasom:

„Eden je med Vami, ki je včeraj vzbudil mojo opravičeno jezo. Prepovedal sem hitro po cestah voziti. Ta pa je vzlic temu kakor obseden dirjal po ulicah skozi mestna vrata. Ukazal sem, naj se zbero polki, da bi tako izvedel, kdo je oni predrznež, toda glej! manjkalo vas je sedemindvajset. Toda dal bom vzgled, ki bo gotovo dolgo ostal v spominu častnikom peterburške posadke. V Sibirijo z Vami. Kibitki že čakajo, da Vas tje spremlijo! Marš!“

Nobeden častnik se ni mogel prevelikega strahu z mesta premakniti.

Tu je stopil mlad, vitek mož iz vrste, položil roko na prsi ter se priklonil pred vladarjem.

„Vašega veličanstva nemilost naj pade na-mé samega; tovariši moji so nedolžni. Dosedaj ni bilo nobenemu častniku prepovedano v prostih urah biti zunaj mestnega zidovja. Jaz edini sem kriv.“ Več ni mogel mož govoriti, razburjenost mu je zaprla

voré o tem, kar smo mi razpravljali teoretično; ruskim ptičarjem pa se bode le malo Poljakov vsedlo na limanice. Te vrstice bi radi zapisali v album politikom v Moskvi in Peterburgu. Ako se bodo stvari kritično razvile, gotovo bode „poljska“ pušica odletela na ruskega streleca. Ko bode na meji položila prva puška, ne bodo več rekli: „l' ordre regne à Varsovie“.

Ta članek je poučljiv; ravno tako pa je zanimiv odgovor krakovskega „Czas“-a na berlinski list.

Članek v „Kreuzzeitung“ sicer nikjer ni vzbudil nemira in nevolje, vendar pa pretrgal tišino. Noe je — kakor pravijo knjige Mozesove — iz svoje barke izpustil goloba, da bi se prepričal, ali so že odtekale vode. Iz barke v Varzinu pa izpuščajo ptice druge vrste, katerih izlet pa ima drugačen pomen. Gledalci prorokujejo po vzletu teh časnikarskih ptičev zbirajoče se oblake in bližnjo nevarnost povodnji militarizma. Ti so tudi v vseh slučajih označevalci političnih sklepov in načrtov voditelja nemški diplomaciji. Oni ptiči leté iz barke v Varzinu navadno v vredništvu listov „Post“, „Gegenwart“, „Köl.“ ali „Kreuzzeitung“. Pri tem razlagajo vedno na nov način prihodnji boj z Rusijo, njegov obseg in posledice in ob enem delajo kombinacije rusko-francoske zveze.

Od kod je prišla govorica o nameri carjevi, da se hoče dati venčati za poljskega kralja v Varšavi, tega ne moremo natančneje določiti. Mi smo to omenili, kakor tudi govorico o nameranih olajšavah za Poljake. Tudi sokolskim očem berlinskih politikov niso ušle te govorice. Da v resnici v zraku visi politična prememba v smislu sprave med Rusi in Poljaki, tega ne trdimo. „Kreuztg.“ ima nalogo, da zopet oživi poljsko vprašanje. Opomniti moremo, da sedaj govori o tem vprašanju ugodno za nas Poljake.

Pred leti je pisal pseudo-plemenitaš iz Volhinije „Schles. Ztg.“, da se Poljaki odrekó Velikopoljski in da jih naj potisnejo čez pruske mejne kole, in Bismarck bode zopet oživil Poljsko. Kmalu nato je neki Natusius razlagal v brošuri, da je Poljska v svojih starih mejah za Nemčijo in njeno gospodarsko politiko potrebna. Toda te podobne niso mogle pregnati nazaupanja Poljakov in tudi jih ne pregovoriti, da bi se prostovoljno izselili. Hartmann je brezozirno postopal proti Poljakom, ker je sicer hotel Rusiji vzeti 20 milijonov duš in njene zapadne pokrajine ter jo potisniti celó na levi breg Volge, a je te pokrajine razdelil v tri dele; eden del naj bi pripal Prusiji, drugi naj bi bilo od Prusije odvisno baltičsko kraljestvo, tretji naj bi bil kijevska država. „Kreuztg.“ ponuja Poljsko — v mejah kongresovske — Avstriji, da bi bila trojna zvezna država, ne da bi Prusija zahtevala odškodnino. Ta kombinacija je Poljakom ugodna in všeč, ker kaže zagotovilo prijateljskih čustev in namer Nemčije proti Avstriji. Ali ta načrt je le časnikarski članek, kateremu ne moremo dati večje pomenljivosti, kakor jo imajo v navadni polemiki med ruskimi in nemškimi časniki poteze kmetov na šahovi deski. Nega-

tivna stran te igre je namen, da bi sovražstvo in zatiranje Poljakov v Rusiji ne nehalo.

„Czas“ je jako dostojno in taktčno zavrnil zapeljive ponudbe berlinskih oficijozov. Sploh poljski časniki jako spretno zagovarjajo koristi svojega naroda in izražajo nevoljo naroda na tak način, da morajo pridobiti ruske vladne kroge. Ruska vlada je tudi spoznala potrebo, da se spravi s poglavarjem katoliške cerkve in tako vredí cerkvene razmere v katoliški Poljski. Tudi znani pisatelj in državnik Tatišev je nedavno zagotavljal, da ruska vlada resno misli na spravo s Poljaki. K temu pa morejo tudi gališki Poljaki pripomoči, ako ne ovirajo zblizanje Rusov in Poljakov. V prvi vrsti je treba previdnosti, da se poljsko vprašanje mirno reši.

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. junija.

Notranje dežele.

Na Češkem so izdali predsedniki okrajnih šolskih svetov vsem krajnim šolskim svetom okrožnico, da jim morajo takoj naznaniti one učitelje, ki se bodo vdeleževali osebne volilne agitacije ter s tem izpodkopavali spoštovanje in ljubezen do ljudske šole, ki stane toliko žrtev prebivalstva.

Naučni minister Gautsch je zadnji čas dokazal, kakó se mora vestno izvrševati njegov težavni posel. To je bila dolžnost njegova, vendar pa je hvalevredna zaradi nepristranosti. Črnoviško vseučilišče, v dvojezični deželi, v kateri je komaj 20 odstotkov Nemcev in židov skupaj, je vendar torišče ljutega pangermanskega rogoviljenja. Takó je znani tamošnji profesor avstrijskega civilnega prava, državni poslanec Tomaszczuk, pred nekaterimi tedni pokopal svojega očeta. Neki kandidat ga je vzlic temu žalostnemu dogodku prosil, naj posluje pri skušnji kot izpraševatelj, ker bi se bil sicer moral rigorozno preločiti. Prof. Hrůza je pri skušnji prašal kandidata, v koliko se strinja s šego in poštenostjo, da mož, kateremu je umrl pred nekaterimi dnevi oče, vzlic temu opravlja svoj navadni državljanski poklic. Ravno to je pozneje razpravljal v daljšem članku nekega lista prof. Grawein, duša črnoviškega pragermanstva. Akademični senat je vsled tega izrekel prof. Graweinu in Hrůzi grajo, ta dva pa sta bila toli predrzna, da sta se zoper grajo pritožila pri naučnem ministerstvu. Slednje, oziroma njegov načelnik Gautsch je rekurz odbil. Morebiti bo odslej ta nauk pomagal velikomemskim rogoviležem, ne verjamemo pa ne. Gospodje te baže imajo, kakor uči skušnja, jako debelo kožo.

Naša vojna mornarica bo dobila še letošnjo zimo novo upravo, ki se opira na Mannlicherjevo puško. S tem hočejo doseči, da bode mogla mornarica ne gledé na ladije delovati kot samostojen oddelek.

Vnanje države.

Berlinska „Kreuztg.“ pravi: „Znaki se množé, da so črnogorskem knezu Nikiti v Peterburgu obljubili višjo stopinjo, ter je zaradi tega tudi umevno, če se v mnogih poročilih govori celó o tem, da mu je namenjen srbski prestol. S tem se tudi vjema nedvojna resnica, da se ruski krogi ne zanimajo več toliko za srbsko kraljico Natalijo, kajti še pred kratkim časom je stalo med ruskimi željami v prvi vrsti razveljavljenje ločitve kraljičinega zakona, sedaj pa se že čujejo glasovi, da je bolje, če ostane zakon

razrušen. Temu primerna je tudi nek izjava „Grazdaninova“, ki pravi z ozirom na trditelj „St. Pet. Vjed.“, da namerava metropolit Mihael razušiti ločitev zakona: „Zaradi mladega kralja Aleksandra moramo želiti, da kralj Milan z razveljavljenjem ločenega zakona ne zadobi zopet oblasti nad kraljico Natalijo.“

Srbski minister javnih del, Velimirović, je predlog francoske železniške družbe, da bi se Belgija imenovala za razsodnika v tej zadevi, odločno odklonil, ker je Srbija vzela koncesijo francoski družbi zaradi njenega postopanja proti železniško-redarstvenim postavam. — O notranjem položaju v Srbiji objavlja „N. F. P.“ dopis iz Belegrada: „Razburjajoče vesti, ki se čitajo zadnji čas po evropskem časopisu o notranjem položaju Srbije, vzbujajo v belgrajskih merodajnih krogih tem večje začudenje, ker nikdar ni bil notranji položaj dežele manj nevaren, kakor ravno sedaj. Sedanja vlada izvira iz stranke, ki ima ogromno večino po celi deželi, vrhu tega ima pa regentstvo nedvojno veljavo v edini drugi stranki (liberalni), ki se more dandanes v Srbiji v poštev jemati in jo tudi navdaja vroča domovinska ljubezen. Poleg tega so pa vladne naredbe v zadnji dobi proizvale nepogojno in splošnje priznanje. Pri teh razmerah se moramo pač prašati, kdo more prav za prav dandanes nezadovoljen biti s Srbijo.“

Bolgarski metropolit Klement je minole dni v Sistovu blagoslovil novo cerkev; pri tem je imel govor, v katerem je rekel: „Dam Vam mir, vendar ne takega, kakoršen je posveten. Apostoli so iz navadnih ljudi postali hrabri zagovorniki in razširjevalci krščanske vere, akoravno so jih preganjali in mučili. Enako morajo tudi vsi oni storiti, ki skušajo za splošnji blagor delati, akoravno jih preganjajo in mučijo današnji uzurpatorji, ki gledajo le na to, da bi si zagotovili svoje gmetno ugodno stališče. Iz tega nečistega vira teče tudi kalen potok. Vzlic tem preganjanjem in mukam pa ne smemo ubopati. Le pogumno naprej, bratje, konec veljakov se bliža, ura rešitve bo kmalu bila!“ Vtis tega govora je bil čuden. Takoj po metropolitovem govoru je vstal neki učitelj ter mu odgovoril, razpravljajoč o ljubezni bližnjega in slogi, ki je potrebna takó v družini kakor državi. Naglašal je besede Kristusove: „Omnis potestas a Deo“, konečno pa je zbrane vernike pozval, naj zapusté cerkev, v kateri morajo take besede poslušati. In v resnici je bila cerkev kmalu prazna, predno je bil še konec cerkvenemu opravilu. Metropolitu so postala v Sistovu tla prevročá ter je še isti dan odpotoval v Ruščuk.

Severna brzojavna agentura“ poroča iz Rustije: Čeravno je v nekaterih pokrajinah stanje žetve sedaj neugodno, vendar se je posebno v porečji Volge vsled dežja zadnje dni mnogo na bolje obrnilo. Velike neporabljene zaloge žita še od lanskega leta bodo tudi v slučajih popolnoma slabe žetve tako pokrile domačo potrebo, kakor se bo tudi moglo še mnogo žita izvoziti v inozemstvo. — Bruseljski „Nord“ vstraja pri tem, da navdajajo Rusijo edino le mirovne namere. Gledé švicarsko-nemške razprtije se poteza glasilo ruskega ministerstva zunanjih zadev za Nemčijo, sklicujoč se na besede nekega vališkega lista: „Švica po dinamičnih dogodkih ne more več „mejnarodne golazni“ pokrivati s svojo gostoljubnostjo ter mora misliti na to, da odpravi očito nevarne zlorabe.“ Gledé ruskih načrtov na vzhodu očita „Nord“ „Standard“-u, da je slednji razširil dotične razburjajoče vesti med svet iz same zlovolje, ker se je v Srbiji vse obrnilo k dobremu in se smé tudi upati, da se bo poravnala srbsko-francoska železniška zadeva. Pri znanem mirovnem mišljenji carjevem je naravnost blaznost, če kdo govori o zasedenji Bosne in Hercegovine s strani Srbije, kar je brez vojske z Avstro-Ogersko nemogoče, ali pa o tem,

sapo v prsih. Po celem telesu se je tresel, kri je zginila iz njegovega obraza.

Car ga je meril od nog do glave; v dvorani je vladala grobna tišina.

Po daljšem prestanku je izpregovoril car: „Kdo si Ti?“

„Imenujem se Ivan“, glasil se je odgovor.

Car je dlje časa zopet molčal ter zrl na zalega poročnika. Konečno je rekel:

„Od kod imaš kozaka (konja)?“

„Od mojega očeta; vzredil ga je sam ter meni podaril.“

„Tvoj oče“, pričel je car ter smehljačó položil roko na častnikove rame, „tvoj oče je vzredil dobrega kozaka, a še boljšega sina. Ti se ne bojiš moje jeze ter zagovarjaš svoje tovariše. To je vro, to je jako lepo! Zaradi Tebe jim vsem odpustim kazni. Ivan, koliko hočeš za kozaka?“

„Moj car“, je zaklical mladi mož ter ginjen vladarjeve dobrote pokleknil k njegovim nogam, „kozak moj mi je rešil najdražje na svetu, carjevo milost; za to ceno je odslej konj last Vašega veličanstva!“

„Vstani, major! Od poročnika car ne vzame darila. Hvala Ti za konja!“

Če je car dal, dal je carski. Po tem merilu je bila majorska oprava, katero je car drugi dan poklonil novemu majorju.

Zavetišče.

(Zgodovinska povest, Češki spisal Al. Dostál, prevel —r—.)

(Dalje)

„Tukaj me je malo popraskal“, reče Hroznata in se zahvaljuje za izjave sočutja. „Dolgo sva se rovala. V drugo napeti loka nisem več utegnil, in v odločilnem trenutku se mi je zlomilo kopje. Toda zdaj, ko je že nevarnost minola, nadaljujmo lov.“

Toda nihče se ni ganil. Nekrasa, skušeni bojevalec, je preiskal rano, s čistim snegom izmil in dobro obvezal.

„Vama se moram zahvaliti za življenje. Ne vem, kako dolgo bi se bil branil z zlomljenim kopjem.“

Rizek, ki je nerad zahvale poslušal, zavrnil je z roko in peljal vladiko z mesta nesreče. Hroznata je dobro pogledal hraste, da si jih zapomni in potem je hitel za družino na rob gozda. Ker so že dosti zverí ubili in prepodili, tako da bo precej časa mir, napotili so se domov.

„Zahvalimo se ti, gospod, za rešitev, in žal nam je, da si bil tako nesrečno napaden. Da te je le Bog rešil.“

„Ne enkrat; take milosti nisem vreden.“

„Preskromno čišlaš svoje zasluge. Nam storjene dobrote ti Bog plačuje.“

„Da, plačuje — in jaz“ — Hroznata je zašepetal — „sem tako nehvaležen, da ne držim svete obljube.“

Ko so se bližali gradu, hitela je Vojslava svojemu soprogu naproti. Bila je vsa prestrašena. Hroznata je spoznal, da vé vse; da bi jej torej pregnal skrbi, jezdil je naprej.

„Torej si vendar rešen?“ je rekla in objela Hroznata okolu vratu.

„V kakem strahu sem bila. Nesrečna vest je prišla na grad.“

„Seveda nesrečna, ker te je zastonj tako prestrašila. Glej! živ in zdrav se vračam, le tukaj je malenkost, katera ni besedice vredna.“

„In jaz sem se tako bala!“ oddahnila se je mlada gospa. Njen obraz je bil še zmiraž bled, komaj je dihal. Kamen jej je padel s srca, toda znamenje njegove teže je vendar ostalo. Rudeča lica so bila kakor kreda in okoli modrih oči proge od jokanja.

„Ko bi ti ne bil šel zavoljo podložnikov v gozd, ne bila bi te pustila. Imela sem hudo slutnjo, ki me ni prevarila.“

da bo Rusija proglasila črnogorskega kneza Nikito za srbskega kralja.

Boulanger se je nasproti poročevalcu *francoškega* lista „Figaro“ izjavil, da je sicer sklenil založniki pogodbe preko reglementa, vendar je pa storil to zaradi mejnega dogodka Schnäbelejevega in ker se je bal, da bo navstala vojska. Temu odločno oporeka „Tems“, rekoč, da je „general“ sklenil dotične pogodbe šest mesecev pred Schnäbelejevo zadevo, sploh pa se bo zatožnica zoper Boulangerja opirala na vse drugačne okoliščine, kakor to sedaj misli zatoženec. — Laguerre, Laisant, Déroulède in Leherisse so predvčeraj prišli v Lisieux (Calvados), da bi priredili boulangistiški shod. Toda narod jih je na kolodvoru sprejel s sikanjem in klici: „Živel Carnot! Živel mir! Propal Boulanger!“ Redarstveni komisar jim je naznanil, da se ne more shod vršiti, ker ga niso v pravem času naznanili; potem pa so se takoj zopet odpeljali. — Pri predvčerajšnji volitvi senatorja v departementu Nièvre-u je zmagal konservativec Desavigny s 382 glasovi proti radikalcu Hérissonu (301) in boulangistu generalu Thibaudinu (63 glasov).

V *rumunski* zbornici je ministerski predsednik odgovoril na neko interpelacijo poslanca Jonesca, da so razmere Rumunije k vsem državam prijateljske. Politika vlade se opira na načelo nevtralnosti. Nasproti zahtevi, da bi se za brodstvo vravnala in priredila reka Prut, je naznanil Catargi, da je v tem oziru sklenjena pogodba med Rumunijo, Avstrijo in Rusijo. Ukrenil pa bode kar najhitreje, da se bodo kmalu pričele obravnave zaradi teh del.

Po londonskih vesteh se je *turški* veliki vezir odločno izjavil, da bo sultan v slučaju razprtij ali vojske med Rusijo in drugimi velesilami zaradi Srbije, Črnogore ali Bolgarije ostal popolnoma nevtralen, dokler ne bo stopil tuj vojak na tla imenovanih dežel.

Reuterjevo izvestje poroča iz Zanzibara: Pisma iz Ujija z dné 10. marca poročajo, da je *Stanley* našel Tippo-Tiba ter poslal nekaj bolnikov svojega spremstva nazaj v Kongo. Stanley je nameraval z emirom-pašo priti do vzhodnega nabrežja. Tippo-Tib bo prišel v štirih mesecih v Zanzibar.

Izvirni dopisi.

Z dežele, 13. junija. (Strankarstvo.) Huda mōra nas tlači in naprelek ovira. Ta je hujša nego nemēurstvo, lahonstvo ali madjaronstvo. Nemec, Lah in Madjar skušajo si ohraniti pridobljeni vpliv in si veljavo še pomnožiti, to je naravno, ne čudimo se temu. Slovanstvo ima od Boga in od države ne samo pravico obstanka, ampak tudi pravico enakopravnosti z drugimi narodi. Naši sosede okrog podobni dobrorejenemu sinu, so napredovali, Slovan pa je bolj v bedi zaostal. Ni čudno, da so ga njegovi sosede nadkrilili, postavili se mu za svetovalec in oskrbnike ali bolje vsilili. A Slovan se je zbudil, čuti se samostojnega, ne potrebuje več tujega oskrbnišтва gledé narodnosti. Otresti se skuša tujega vpliva. Boriti se mu je še, toda ni dvoma, da do seže enakopravnost, da zmaga. Ta boj ni še tolika nesreča zanj, saj v dobro vrejenem boji se krepijo moči, bistri se um in se pridobi vztrajnost. Mōra je nesloga in njeni sinček strankarstvo. Slovani imamo slabost, da kaj radi druge posnemamo, domače zavržemo in se tujega poprimemo, bodisi v noši,

šegah, ali drugje; še v zadnjih časih se je tožilo, da Slovenci raje v tujem jeziku govorijo, nego v domačem. Črv, ki izpodjeda narodnost, je brezverstvo. Naj je brezverstvo provzročilo židovstvo, prostozidarstvo ali malomarno protestantstvo, ali pa vsako nekaj; ono tira v pogin. Tudi državniki tujih držav, ki imajo sami še kaj dobre volje, so to spoznali, kakor je znano. In temu tujemu duhu smo Slovani kolikor toliko pot odprli. Nismo pomislili, kaj bo iz tega prišlo. Obrodilo je to, da rečem najmanjše, v našem lastnem taboru nesrečno neslogo in strankarstvo. To vemo, toda zavoljo ljubega miru molčimo, poskušamo dremati. Ne mislim dražiti, toda to kličem izmed srede naroda: „Proč z vsako zastavo enkrat za vselej, ki nima tudi vere v napisu. Dokler se bode pred narodom nosila zastava brez vere, tako dolgo bo živela nesloga in strankarstvo. Temu pa ni kriva kapelanokracija, ampak narod sam ne more pustiti, ne bode zamenjal vere.“ Kdor bi hotel svojeglavno pri svojem tako imenovanem prepričanju ostati, da se dá narod tudi z zanemarjenjem vere mikati, likati, ta bi delal za neslogo in strankarstvo med narodom. Naroda, ki ni složen, tuji ne morejo popolno spoštovati, to je madež, ki se daleč vidi. Tujcem raste pogum, in res imajo nemškutarji pri nas le s tem vseh, ker so med seboj složni. Pred volitvami se pogovore in zedinijo za poslanca in tistega volijo enoglasno. Med seboj se ne prepirajo. Če se prepirajo, prepirajo se z nami. Nesloga, če ne na videz pa v resnici, bode skoraj gotovo tudi pri bodočih volitvah nam že kaj pokvarila. Zato kličem v spomin tistega modrega slovenskega kneza, o katerem se bere, da hoteč poučiti svoje sinove, naj bodo složni, ukaže si prinesiti zvezanih palic. Reče sinu, naj jih zlomi, a sin jih ne zmore. Svetuje mu, naj jih posamič razloži, to je pa lahko šlo. „Tako tudi vi, pravi skrbni oče, bode ne premagljivi, dokler bodete složni, a nesložni bode kmalu podlaga tujčevi pōti.“ Mi Slovenci poznamo pregovor: „Sloga jači, nesloga tlači“, a vendar ne ravnamo po njem. Mislim si hišo, kjer je nesloga doma. Gospodar velepa, sin ugovarja, gospodinja modruje in posli ne vedo, komu bi verjeli? Gospodar pravi: „Dragi moji! tako je prav.“ Sin in hči jezikuje: „Tako ni prav, mi dva bolje véva“. Gospodar svetuje: „Hči naj gre na polje“, gospodinja ugovarja: „Ne, hči mora biti doma, ker je doma delo za njo“, in posli ne vedó, koga bi poslušali. V taki hiši živeti je neprijetno, napredek ni mogoč. To je nesloga v hiši, a ni boljša v soseski, v deželi, v državi. Zakaj se toliko dragega časa, denarja potratiti z nepotrebnim ugovarjanjem po zborih, po shodih, v družbah? Ali ne dela tega strankarstvo? Zakaj se tolikrat dolgo ne more nič koristnega skleniti, izpeljati? Ali ni tega krivo strankarstvo? Kakor se kaže, zlasti brezversko in židovsko strankarstvo ne misli še mirovati. To se je pokazalo posebnó še, ko je prišla verska šola v razgovor. Velik krik je bil v Izraelu zoper versko šolo in kaj bo iz verske šole, se še danes ne vé. Ali ni dosti žalostno znamenje časa, da je prišlo že do tega, da sili katoliške potreba napravljati katoliške shode, da morajo

kakor sužnji v svoji lastni deželi svoje pravice povdarjati in tirjati? Ali niso katolicizmu sovražne stranke preveč mogočne postale? Sicer se zatrjuje enaka pravica za vse, pa se vendar zadeva katolikov kaj rada v kot potisne ali odloži, za to se kmalu izgovor dobi. Poglejmo površno, kakšne posledice mora imeti zlasti tako strankarstvo, ki je naperjeno zoper katoliški živelj v katoliških deželah. V severni Afriki in v Aziji je cvetelo ob svojem času katoličanstvo, ž njim cvetelo je blagostanje in oika. Strankarstvo je tam izpodkopalo katoliški živelj, ž njim je padla čast in gmotna sreča onih dežel. Ker so te dežele zavrgle resnico, verujejo bajke. Polumeseč zdaj tam gospoduje, zato ker pravljica govori, da je nekda iz neba prišel in skozi rokav pre-roka Mahomeda šel. Ravno bo 100 let, kar je Francija v revoluciji katolicizem odstavila le za nekaj dni. Ker je videla, da tako ne gre, postavila ga je zopet nazaj, ali bile so v Franciji stranke, ki so katolicizem slabile. Ali je bila Francija srečna? Ali je srečna zdaj? Ali je srečna Italija, ki tudi slabi katolicizem? Boljšega tudi pri nas tiste stranke, ki katoliški živelj slabé, obrodile ne bodo. Denar je sveta vladar, ta glas gré skozi liberalno Evropo.

Kdor ga ima, drži ga, kdor ga nima, zavida onega, ki ga ima. Sliši se mnogo o štrajkih, samomorih, goljufijah in sleparijah vsake vrste, tu pa tam se zablika petarda, znamenja, da neka vrsta ljudi hoče vojsko vseh zoper vse. Mislimo si, da prostozidarstvo res doseže, kar namerava: veliko revolucijo. Kaj bo iz tega? Že v petih dneh se veliko ljudi lahko pomori in veliko razdene. In na tem groblji, kaj hočejo sezidati? Če bi tudi v svoji prevzetnosti mogli zvezde z neba klatiti, ne bilo bi ničesa drugega, kakor še večja podrtija. Revolucija more le revolucijo roditi, nikakor pa reda. Edino sveta katoliška cerkev pravo svobodo uči; kdor hoče, lahko vidi. Ona uči, dati vsakemu svoje. Pravi katolik je res svoboden, ker kot državljan je iz srca, ne na videz vdan svojemu vladarju, postave spolnuje iz prepričanja in višjega nagiba. V verskih rečeh spoznava tistega predstojnika, katerega je Kristus na zemlji postavil. Strankarstvo ne bode nikoli premagalo sv. cerkve, ker je od Boga postavljena in je temelj resnice; ali gorjé narodom, ki jih taka strankarska mōra tlači.

Kdor vero naroda v nemar pušča in se postavi narodu na čelo z brezskrbnimi nazori, je njegov grobokop. Večno resnične ostanejo besede Kristusove: „Kdor ne pobira z menoj, ta raztresa.“

Iz ljutomerske okolice, 15. junija. (V posnemanje!) Godbe in plesi po krémah se vedno bolj množijo in vedno več slabih nasledkov za seboj zapuščajo. Zlasti po mestih, trgih in bližnjih okolica skoró ni nedelje, tudi zdaj po letu ne, da ne bi bila kje godba in ples, kjer se zbira razposajena mladina obojega spola, ter pije, poje, pleše, razsaja in zapravlja denar, poštenje in zdravje. Gospodarji blizo takih krčem najbolj čutijo hude posledice takih plesov, pa si ne morejo pomagati, kajti občinski župan, ki bi to najlaglje zabranil, ima navadno sam krémo, ter prireja take plese, ali pa jih krémarju rad dovoljuje in čisto tudi sam obiskuje. Ko bi jih pa tudi župan prepovedal, vé si krémar dovoljenje od okrajnega glavarstva dobiti. Da bi se taki škodljivi plesi kolikor mogoče omejili in njih slabi nasledki zabranili, morali bi vsi občinski zastopi posnemati postopanje občinskega odbora v Pivoli blizu Maribora. Pivolski občinski odbor je namreč v seji dne 10. junija proti plesu po krémah enoglasno ta le nasvet sprejel: „Ker plesi na verski in nramni čut ljudstva in tudi na gospodarske razmere posameznih občanov jako nepovoljno vplivajo, naj 1. občinski urad pivolski v časih od cerkve prepovedanih, to je od prve adventne nedelje do sv. Treh kraljev, in od pepelnice do prve nedelje po Veliki noči, razun tega pa še od 31. maja do 30. septembra nobene licence za plesne veselice ne izdajo; 2. naj občinski urad e. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru prosi, da nobenemu krémarju pivolske občine v omenjenih časih plesnih zabav ne dovoljuje.“ Ko bi vsi občinski zastopi enake sklepe naredili ali se vsaj po tem sklepu ravnali, bi veliko koristili posameznim občanom, veliko hudega zabranili pri posameznih ljudeh in v celi občini. Bog daj tedaj, da bi mnogo občinskih uradov vsaj v dejanji posnemalo pivolskega ter začeli odločno delati proti toliko škodljivim godbam in plesom po beznicah in krémah. Gotovo bi veliko pomagalo, ko bi tudi naša društva, zlasti čitalnice dober vzgled dajale priprostemu ljudstvu, ter manj

„Saj vendar vidiš, da krvavi samo nekoliko moja roka.“

„Čula sem že vse. Prišla je kmalu vest na grad, da si v nevarnosti, da kličeš na pomoč, da te je grozen medved napadel. Zato sem ti hitela na-proti.“

„Zdaj si prepričana, da se mi ni nič zgodilo. Glej, ta-le medved se je že spenjal po meni, da bi me zgrabil in raztrgal. Zdaj pa bodeva po njem v sobani hodila, kamor bom dal njegovo kožo. Riziku in Nekrasi se mi je zahvaliti, da sem rešen.“

„Tema vrlima starčkom! Gotovo jima boš poplačal. Ali jaz sem slišala še nekaj drugega, kar naj bi ostalo pred menoj skrito“, je rekla na tistem Voj-slava Hroznati, ki je zavoljo nje skočil raz konja. „Zakaj si skrival vse pred menoj?“

Vladika je utihnil. Slutil je, katera skrivnost je bila Vojslavi izdana.

„Bolje, ko bi bilo ostalo pred teboj vse skrito. To je moja zasebna reč.“

„Dobronka me je kratkočasila s pripovedovanjem. Kako pa hočeš oprati svojo krivdo?“

„Podal se bom v križarsko vojsko s svojo družino. Tako sem obljubil jeruzalemskemu romarju. Tudi na ta način mi bo premenjena obljuba. Sploh pa ne žali svojega srca z rečmi, ki le mene brigajo.“

„Nikakor ne; zakaj ne razodeneš tudi meni

svojih skrivnosti? Lahko bi ti večkrat pomagala s svetom ali z roko kot soproga, ki prenaša s svojim soprogom radost in žalost življenja.“

Hroznata se je zahvalil s pogledom mladej ženi.

„V prihodnje se bom ravnal po tvojem izvrstnem svetu.“

„Prav imaš; meni boš vsaj prihranil strah, ako bi morala zvedeti vse še-le iz tujih ust. Odobravam tvoj sklep, in hočem te tudi podpirati v tem. Stori tako, podaj se nad Turka že zavoljo miru starišev.“

Vsi so veselo jezdili na grad. Rogovi so doneli, kape so frčale kviško. Na dvojih sanéh so peljali volkove in drugo zver. Velik medved, okrašen z vejicami, je ležal na vrhu. Vsi so se veselili nad srečnim lovom in rešitvijo Hroznatovo. Tudi čuvaj na stolpu je veselo pozdravljaj gospoda. Le Vojslava je bila še zmiraj otožna in blede, če prav je bila prepričana o rešitvi svojega soproga. Druga bol jej je stiskala srce. Hroznata se je jezil, da je Dobronka vse povedala. Sam bi bil trpel, in kolikor mogoče sam poravnal.

„Hočem biti tvoja tovarišica tudi v rodbinskih stiskah“, ponujala se je soprogu.

„Vse bo izšlo dobro, vsi bodo zadovoljni.“

„Da bi se res tako zgodilo; v to ti nudim svojo pomoč, svoje moči, svoje — celo življenje.“

(Dalje sledi)

plesnih zabav prirejale, kakor je dozdaj bilo navadno, saj se mladina lahko tudi drugače pošteno zabavlja.

Dnevne novice.

(Iz Trsta) se nam poroča: V nedeljo je policija preiskala urad in založništvo Marka Bessich-a, vodje družbe postreškov z rudečimi našivi. Potem je v njegovi prisotnosti preiskala tudi njegovo stanovanje, odpeljala njega v policijski urad in od tod v zapor. V soboto pa so zaprli nekega Roberta Constantinija, trgovskega agenta. Pri obeh so bili odločilni politični vzroki, ki so menda v zvezi s preiskavami in zaporom obojega pri listu „Indipendente“, vse pa v neki zvezi z zadnjimi petardami. — Namestništvo je zavrglo magistratovo določbo, s katero se štirje učitelji tukajšnjih ljudskih šol stalno nastavi, ter zahtevalo, da se ta mesta razpišejo. Med temi učitelji je eden tajnik irredentovskega planinskega društva, drugi tajnik pedagoškega društva.

(Volilni shod v Št. Petru) na Notranjskem, kakor se nam poroča, je bil dne 16. t. m. slabo obiskan. Iz cele obširne šentpeterske županije so bili le trije zastopniki. Drugi so bili iz sosednjih županij, med temi zopet večina nepoklicanih iz trga Postojne.

(Umrli) je, kakor čitamo v „Obzoru“, dne 16. t. m. ob 2. uri po noči v Varaždinu gosp. Jernej Francelj. Rodil se je 19. avgusta 1821 v Poličanah na Štajerskem, kot sosed Ljudevita Gaja. Gimnazijo je dovršil v Karlovcu, posvetil se je filozofiji v Gradcu, na Dunaji in v Pragi, nekaj časa je bil tudi v celovškem semenišči. Učitelj je bil v Celji, Zagrebu, Reki in Varaždinu, kjer je tudi ostal po svojem umirovljenju l. 1877. Že pred 48. letom je Francelj pisal ognjevitke članke za hrvatske in slovenske novine. Kot sin kmetijskih starišev trudil se je vse življenje, da bi pomagal kmetu. Razvil se je do prvega hrvatskega ljudskega pisatelja, katerega je mogel umeti tudi slovenski seljak. L. 1867 je v Varaždinu pričel izdajati list „Pučki prijatelj“. Pisal je mnogo za „Prijatelja Naroda“ v Zagrebu. Pisal je kratko in stvarno. Bil je pravi učitelj naroda; kar mu je priporočal, da se povedati z besedami: delaj, vstrajaj in bodi pošten. Francelj je bil tudi politični pisatelj. To je pokazal v „Tumaču zak. čl. o izboru reu“ in mnogih političnih člankih. Zadnja leta je preživel v Varaždinu, baveč se z raznimi gospodarskimi poskusi in marljivo piscoč za narod. N. v m. p.!

(Osebnosti.) Odbor, ki pripravlja za prihodnje leto na Dunaji „Občno poljedelsko in gozdarsko razstavo“, je izvolil ces. svetovalec g. Ivana Murnika za častnega predsednika razstavnih komisij.

(Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov) je priredilo zadnjo nedeljo v dvorani lastne hiše veselico, kateri bi bili sicer privoščili obilnejše vdeležbe, a navzoči so bili sigurno z vspehom popolno zadovoljni. Peto se je več zborov, četvero- in osmo-spev, od katerih nam je osobito bila všeč miložalna kompozicija Fr. Könenova: „Kolpingov grob“; unela je poslušalce tudi ognjevitka J. pl. Zajčeva: „V boj“. — Igra: „Zamujeni vlak“ izzvala je mnogo smeha; kretanje, naglas sta bila prav primerna; osobito je vlogo mojstra Petra gosp. Rebek prav vrlo pogodil. — Lepo znamenje za združbo dal je zopet zadnji večer, ki vé strinjati koristno s prijetnim v blagor poštenemu rokodelstvu.

(Važno za konjerejce.) V nedeljo, 23. t. m., pride tajnik c. kr. kmetijske družbe gospod Gustav Pirc v Šentjernej na Dolenjsko ter bode v tamošnji ljudski šoli popoldne po cerkvenem opravilu predaval o koristi in namenu konjskih dirk. Ker so take dirke zelo važne za konjerejo, in ker bodo dobili ob dirki letošnjo jesen v Šentjerneji zelo visoke premije, zato naj nobeden dolenjskih konjerejcev ne zamudi priti k temu predavanju.

(Premiranje konj) se bode letos vršilo v Leseah dne 2. septembra, v Mengiši dne 4. septembra, na Vrhniku dne 5. septembra, v Trebnjem dne 9. sept., v Št. Jerneji dne 11. septembra in v Ribnici dne 7. septembra. Razdelili bodo 1270 gl. in 48 srebrnih svetinj.

(Slovenski Narod) je včeraj poročal, da proti g. dr. Poklukarju kandiduje č. gosp. župnik Ažman. Iz gotovega vira vémo, da je ta vest neosnovana in ima le ta namen, da bega volilce.

(Slavnost v loškem nunnem samostanu.) O priliki 25letnice delovanja preč. g. Matije Jerihe v samostanu so gojenke v navzočnosti odličnih njegovih prijateljev 17. t. m. izvršile sledeči program: 1. Voščilo. 2. Živa podoba: Duhovnika skrito življenje. 3. Petje: Hladnik: „Moje življenje je skrito v Bogu.“ 4. Govor, pojasnujoč živo podobo, vmes petje s spremljevanjem na harmoniju: „Sanctificetur“, po Bethovena „Ehre Gottes“, in Rink: „Zelus domus tuae.“ 5. Petje: „Alles was Odem hat.“ 6. Dramatična igra: „Sv. Klara.“ 7. Konečno petje: „Compita è la nostra opera.“

(Toča) je dne 14. t. m. po Trebelnem pri Mokronogu napravila precej škode.

(Premembe pri uradništvu.) Rihard Zörner, namestnik državnega pravduika v Rovinji, je premeščen v Gorico; na njegovo mesto pride dr. Karol Chersich, sodnijski pristav v Motovunu.

(Prodajanje prašičev na Štajerskem prepovedano.) C. kr. namestništvo v Gradci naznanja, da je na Štajerskem ne samo prodajanje prašičev od kraja do kraja in od hiše do hiše, ampak tudi gonjenje prašičev po cestah in potih v obče, zlasti pa gonjenje od kraja do kraja in od hiše do hiše v namen njih prodajanja, dokler se drugače ne ukaže, prepovedano.

(Novi državni bankovci po 1 gl.) pridejo ta teden v promet.

(Za mlade kaznjence) bodo še letos priredili po mnogih kaznilnicah posebne oddelke, v katere bodo zapirali one, ki bodo pred 21. letom dostali kazen in še niso bili kaznovani zaradi pregreška ali prestopka proti npravnosti.

Telegrami.

Dunaj, 18. junija. „Wienerzeitung“ objavlja postavo o vravnjanji plač aktivnih služabnikov pri poštnih in brzojavnih uradih, dalje postavo, s katero pridobi družba avstro-ogerskih železnic avstrijsko severno-zapadno železnico in država delež ene šestinke, katero ima družba južne železnice pri dunajski zvezni železnici, in postavo o pristojbinskih olajšavah za kredit posojilnih društev. Konečno naredbi ministerstva notranjih zadev, po katerih se prične bolniško zavarovanje delavcev dne 1. avgusta 1889, ono zoper nezgode pa dne 11. novembra 1889.

Pariz, 17. junija. V zbornici je pri proračunski razpravi o mornarici zahteval admiral Dampierre, da se mora mornarica ponoviti, ker so njene ladije že stare, Francoska mornarica mora biti tako velika, kakor italijanska in nemška skupaj.

London, 17. junija. Belgrajski dopisnik lista „Daily News“ vstraja pri svoji trditvi, da je Rusija predlagala Srbiji vojaško pogodbo, ker se njegove poizvedbe opirajo na neovrgljive vire.

Umrli so:

14. junija. Elizabeta Pamer, hišnega posestnika hči, 20 let, Mestni trg 10, jetika.

15. junija. Janez Grapar, delavčev sin, 4 leta, Tržaška cesta 19, hydrocephalus chron. — Marija Bregar, delavka, 35 let, sv. Petra cesta 3, jetika.

16. junija. Luka Bizjak, delavec, 46 let, Marije Terezije cesta 6, kolika. — Franc Jeršin, čevljarški pomočnik, 39 let, je bil mrtev najden v vodi v malem Grabnu.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v sun	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	732.9	18.3	sl. zap.	oblačno	13.70
16. 2. u. pop.	731.6	20.6	sl. zap.	dež	dež
9. u. zveč.	733.3	18.4	sl. zap.	dež	

Srednja temperatura 19.1°, in 0.7° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

18. junija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 35 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16% „	83 „ 65 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 10 „
Papirna renta, davka prosta	98 „ 95 „
Akcije avstr.-ogerske banke	904 „ — „
Kreditne akcije	302 „ 50 „
London	119 „ 60 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 51 „
Cesarski cekini	5 „ 65 „
Nemške marke	58 „ 40 „

Didaktofon,

c. kr. izklj. priv.

glasbeni instrument,

s kojim more vsako kmalu svirati in peti (cef navod na četrti pole papirja) stane na tri oktave samo 22 gld., na štiri oktave pa 32 gld. — V ostalem služi didaktofon popolnoma kot harmonium trajnega dela, krepkega in prijetnega glasu. Daje se tudi na mesečne obroke.

V imenu glasbenega napredka priporočam didaktofon za obilna naročila odličnim spoštovanjem

Alojzij Luznik,

Komen, Primorje (Küstenland).

(2-6)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Františkansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočila za prekupece so oljnatih barv v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (11)

Cenike na zahtevanje.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Odlikovan: 1873, 1881.

Josip Deiller,

tovarna za cerkveno blago in razprodaja

— cerkvenih oprav —

na Dunaji VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik Franc Brückner.

Proti gotovi naročbi se najtočneje izvršujejo vsakovrstne

cerkvene oprave

kot: kazule, pluviali, dalmatike, velumi, štole, baldahini, zastave itd., kakor tudi

celi ornat.

Koverte s firmo

Katoliška Tiskarna

po nizke ceni.

Diseldorfske oljnat

barve v tubah.

Akvarelne barve

mokre in suhe.

ADOLF HAUPTMANN,

prva kranjska tovarna

oljnatih barv, firneža in laka

Ljubljani.

Pisarna in zaloga: Šolski drevored 6 (semeniščno poslopje).

Filijala: Slonove ulice 10-12

priporočam slikarjem, dijakom, stavebnim in pohištvenim mizarjem, likarjem kakor sploh p. n. občinstvu svoje priznane izvrstne izdelke ter pošilja na zahtevanje cenilnike zastojn in franko.

Oljnat barve v ploščevinastih pušicah le najboljše vrste, posebno pripravne za razprodajalce, po znižanih cenah; v dežah od 25 klgr. naprej primerno ceneje.

Persteno, mineralno

in kemično barve.

Kupovalcem večjih množin

prednostne cene.

Vse vrste slikarskih in

likarskih čopičev in

slikarske patrone.

Specialiteti: Ultramarinmodra in

zelena barva.